

Avskrivningar hjá útlenskum feløgum, sum bert eru skattskyldug eftir Kolvetnisskattalógini

Inngangur

Vanligu reglurnar í Skattalóggávuni skulu nýtast

Áttu reglurnar at verið øðrvísi?

Niðurstøða

Føroyskt Úrtak

Greinin viðger avskrivningarreglurnar fyri útlensk feløg, sum ikki eru fult ella avmarkað skattskyldug. Spurningurin, ið serliga verður viðgjørdur, er, hvørjar reglur eru galdandi, um rakstrargøgn ikki verða keypt og seld, men flutt inn og út av føroyskum øki.

English summary

Titel: Depreciations for foreign companies, which are only taxable according to the Hydrocarbon Tax Act. This article deals with the depreciation regulations for foreign companies, which are not fully or limited tax liable in the Faroe Islands. The main question to be discussed is which regulations are applicable, if operating equipment is not purchased and sold, but is however carried into og out of Faroese territory.

¹ Cand. merc. aut

Inngangur

Tá Kolvetnisskattalógin, ll. nr. 26 frá 21. apríl 1999, sum er broytt við ll. nr. 26 frá 7. mars 2000 um at skatta inntøkur av kolvetnisvirksemi (KSL) kom í gildi, gjørdust inntøkur av øllum sløgum í sambandi við oljувinnuna skattskyldugar í Føroyum, jbr. § 1. Lógin er galdandi, tá virkseimið er útíntt ella gjørt í Føroyum, føroyskum land- og sjóeki og føroyskum meginlandsstøði. At vinningur av øllum sløgum er galdandi, merkir at vinningur við sølu av rakstrar-gøgnum v.m. eisini er skattskyldugur.

Skattskyldug eftir KSL kunnu býttast í:

- 1) Loyvishavarar
- 2) Undirveitarar
- 3) Løntakarar

Lógin er galdandi fyri bæði føroysk og útlendsk virki². Sama er galdandi fyri løntakarar. Í hesi grein verða bert útlendskir undirveitarar, sum bert eru skattskyldugir eftir KSL, viðgjørdir.³

Vanligu reglurnar í Skattalóggávuni skulu nýtast

Tað er ein grundleggjandi regla, at tá inntøkan skal gerast upp hjá einum útlendskum undirveitarara, skulu vanligu reglurnar í skattalóggávuni nýtast, jbr. § 1, stk. 2 í KSL. Harafturat er ásett í KSL § 3, stk. 2, at bert útreiðslur, ið viðkoma inntøkuni, ið er skattskyldug eftir KSL, kunnu dragast frá. Vísir inntøkan hall, kann hetta flytast fram eftir reglunum í § 33 í Skattalógini. Hall kann flytast fram í 5 ár, hóast skattskylda ikki fyriliggur øll árin.

Í KSL. §11 er ásett, at sjálvstøðug vinnurekandi rinda 35% av nettoinntøkuni í skatti, meðan feløg rinda tað sama sum føroysk feløg, tvs. sum oftast 20%, jbr. § 5 í Ásetingarlógini.⁴

² Fyriliggur skattskylda eftir bæði Skattalógini og Kolvetnisskattalógini skulu inntøkurnar leggjast saman, jbr. § 3, stk. 2. Kolvetnisskattalógin hevur tí ikki serstakan týðning fyri hesar skattaborgararnar. Serligar reglur eru tó galdandi fyri loyvishavarar, jbr. §3, stk. 2.

³ Reglurnar um fulla og avmarkaða skattskyldu finnast í Skattalógini, t.e. lóg nr. 86 frá 1. september 1983 við seinni broytingum.

⁴ Flestu útlendsku feløgini á føroyaøkinum eru partafeløg (Ltd. ella A/S). Hesi rinda 20%. Kravið er tó at partapeningurin í minsta lagi er kr. 80.000. Hetta er minni enn so altíð galdandi fyri útlendsk feløg, t.d. Stórabretlandi. Hesi feløg koma tí ístaðin at rinda 49%.

At inntøkan skal gerast upp eftir vanligu reglunum í skattalóggávuni, hevur tað við sær, at reglurnar í Avskrivningarlógini, ll. nr. 52 frá 29. desember 1971 við seinri broytingum um skattligar avskrivningar v.m. (AVL) eru galdandi fyri tey rakstrargøgn v.m., hesi nýta til at vinna tað inntøku, ið er skattskydug eftir KSL.

Vanligu reglurnar í AVL

Avskrivast kann av maskinum, innbúgv og tilíkum rakstrarargøgnum, sum verða nýtt vinnuliga, skipum, sum verða nýtt vinnuliga og bygningum, jbr. AVL § 1, stk. 1. Av tí at reglurnar í kap. 1 um rakstrargøgn, sum verða nýtt vinnuliga, eru mest viðkomandi fyri hesi feløg, verður ikki nortið við aðrar reglur. Leggjast kann tó afturat, at reglurnar um rakstrargøgn í høvuðsheitum eisini galda fyri skip.

Treytirnar, sum skulu vera loknar, fyri at avskrivning kann fara fram, eru, at rakstrar-gagnid er liðugt og avhendað, og at virkið er ígongd.

Avskrivast kann í mesta lagi við 30% av avskrivningarbæra virðinum. Avskrivningarbæra saldovirðið er saldovirðið við inntøkuársbyrjan minus søluvirðið av rakstrargøgnum, sum eru seld í inntøkuárinum plus allur útveganarkostnaður fyri rakstrargøgn, sum keypt eru í inntøkuárinum, jbr. Avl. §2, stk. 4.

Verða rakstrargøgn seld skal evt. tap dragast frá tað árið, ið selt verður. Er talan um vinning, fer søluvirðið av saldoini. Er saldoin vordin negativ, skal hon skattast í seinasta lagi árið eftir, um hon ikki er javnað við útveganum av øðrum rakstrargøgnum, skipum ella bygningum, ið verða nýttir til handverk og ídnað, jbr. Avl § 5. Er útveganarpeningurin kr. 20.000 ella minni, kann hann til fulnar verða drigin frá tað árið, sum nýútveganin fer fram.

Útlenska fyrítøkan kann nýta omanfyri nevndu reglur uttan tillagingar. Tó so, flytur fyrítøkan rakstrargøgnini inn og út av føroyskum umráði, uttan at søla/keyp fer fram, stinga nakrir spurningar seg upp. Hetta er t.d. galdandi fyri flótandi boripallar og boriskip. Niðanfyri vera nakrir av slíkum spurningum viðgjørdir.

Útveganarpeningurin tá rakstrargøgn eru keypt, áðrenn felagið gjørdist skattskyldugt í Føroyum

Útveganarpeningurin fyri rakstrargøgn, ið eru keypt í Føroyum, er söluprísurin umframt evt. útreiðslur í sambandi við keypið. Ongar serstakar reglur eru galdandi, tá rakstrargøgn eru keypt í útlandi og síðani flutt inn, men møguleikarnir kunnu vera fleiri:

- 1) Handilsvirðið tá rakstrargøgn verða flutt inn
- 2) Skattliga útgangsvirði í landinum haðani rakstrargøgnini koma.
- 3) Upprunaligur söluprísur pluss evt. útreiðslur til ábøtur minus roknaðar avskrivningar.

Í kapitli 5 í AVL eru nevnd fleiri undantøk til regluna um, at útveganarpeningurin er upprunaligi söluprísurin. M.a. er ásett í Avl §31, at verða rakstrargøgn flutt frá eginnytslu til vinnuliga nýtslu burturav, so er söl- og keypspeningur virðið í vanligum handli um flutningsmundið. Sama er galdandi, tá rakstrargøgn verða flutt úr Føroyum, jbr. Avl § 31.a.

Hóast talan er um mett virði, má hetta metast at vera analogt við høvuðsregluna, tí veruligi útveganarpeningurin jú er virðið í vanligum handli, tá keypt var. Harafturat kemur, at samanumtikið tryggjar avskrivngarlógin, at tað er veruliga virðisminkingin, meðan rakstrargøgn eru í vinnuligari nýtslu, ið kann dragast frá.

At nýta skattliga útgangsvirðið í landinum haðani rakstrargøgnini komu hevði helst verið rættast fyri felagið, tí tá fekst ein kontinuitetur millum útlensku og føroysku skattingina. Hesum er tó neyvan heimild fyri. Og hevði hetta eisini givið fleiri trupulleikar, t.d. um onki útgangsvirði varð nýtt í hinum landinum.

Eftir orðingini í Avl. § 2, stk. 4 at døma, kundi upprunaligi útveganarpeningurin, evt. lækkaður við maximalum avskrivningum, verið ein møguleiki. Eftir verandi reglum er hetta tó neyvan møguligt, serliga tí at heimild ikki er fyri at minka upprunaliga útveganarpeningin við maksimalum avskrivningum.

Niðurstøðan má tí vera, at tað er virði í vanligum handli, tá rakstrargøgn verða tikin í nýtslu til virkseimi, ið er skattskyldugt eftir Kolvetnisskattalógini. Ongar føroyskar avgerðir tykjast at fyriligga um

hetta⁵. Seinni í greinini verða nevndir nakrir trupulleikar við at nýta virðið í handli og vandli.

Sølupeningurin tá rakstrargagnið ikki verður selt, men flutt til nýtslu uttanlands

Í mun til tá rakstrargøgn verða flutt inn til nýtslu í skattskyldugum virki í Føroyum, hevur AVL. reglur um tað øvugta. Í Avl. § 31 a, stk. 2 verður sagt, at flytur tann skattskyldugi maskinur, rakstrargøgn, innbúgv o.a., sum hevur verið nýtt í skattskyldugum virkseimi her á landi, til nýtslu uttanlands, verður slík flyting javnsett við sølu. Sølupeningur er virðið í vanligum handli um flutningsmundið.

Hvussu verður tá skattskyldan byrjar og endar í sama ári?

Tá avskrivingsaldoin verður uppgjørd, skal útveganarpeningurin í árinum leggjast afturat, meðan sølupeningurin verður drigin frá. Av hesum framgongur, at tað sum oftast onki verður at avskriva, um skattskyldan byrjar og endar í sama ári. Tó so, at er munur á byrjunarvirðinum og endavirðinum, so skal hesin munur takast við í skattskyldugu inntøkuna, jbr. Avl. §§ 4 og 5 fyri ávikavist tap og vinning.

Av tí at flestu fyrítøkurnar bert eru skattskyldugar í Føroyum ein part av árinum, verður sum oftast onki at avskriva.

Hvussu við avskrivningini tá skattskyldan er galdandi í minni enn eitt ár?

Eftir orðingini í Avl. § 2, stk. 4 kann útveganarpeningurin avskrivast, óansæð um felagið hevur átt rakstrargøgni alt árið ella bert ein dag. Treytin er tó, at rakstrargøgnini skulu vera tikin í nýtslu í vinnuvirkinum. Hetta kann tykjast eitt sindur løgi, tí grundleggjandi er tað so, at útreiðslan skal stava frá at vinna, tryggja og halda viðlíka inntøkuna. Og bert útreiðslur, ið viðvíkja inntøkuni, ið er vunnin í Føroyum kunnu dragast frá. Hetta verður tó javnað, tá rakstrargøgnini fara út, men úrslitið er, at felagið fær skatt sín útskotnan.

Negativ saldo viðgerast

⁵ Í danskari avgerð frá 1978 verður hesin spurningur viðgjørdur, jbr. LSRM 1978.96. Talan var um ein sum flutti úr Svøríki til Danmørk. Ivaspurningur tók seg upp um, hvat virði ein partur av einum skipi sum viðkomandi átti, hevði um flutningsmundið. Landsskattarætturin tók ta avgerð, at tað var handilsvirðið um flutningsmundið. Og avvísti harvið pástandi hjá skattamyndugleikunum, sum pástöðu at upprunaligi útveganarpeningurin skuldi nýtast.

Er saldoin vorðin negativ, skal hon inntøkuførast, í tí inntøkuárinum hon er vorðin negativ, ella árið eftir. Saldoin kann tó rættast uppafur við øðrum útveganum, jbr. § 5 í Avl. Hetta er eisini galdandi, tá rakstrargøgn verða flutt til Føroyar. Toll- og Skattstova Føroya kann, tá ið heilt serligar umstøður tala fyri tí, leingja freistina fyri javning av negativari saldo. Loyvið skal treytast av, at trygd verður veitt fyri skattgjaldingina.

Reglan um at negativ saldo kann flytast til árið eftir, er galdandi, hóast tað at skattskyldan heldur uppát, í tí árinum saldoin gjørdist negativ. Spurningurin er tí, um Føroyar kunnu skatta henda vinning.

Sum víst omanfyri, eru inntøkur av øllum sløgum í sambandi við oljuvinnuna skattskyldugar eftir KSL. Tað er tí eingin ivi um, at verður negativ saldo flutt fram til árið eftir, so verður hon skattskyldug. Hetta hevur so við sær, at skattskyldan hjá felagnum verður longd eitt ár, og harvið kann ónýtt hall frá árinum flytast fram.

Áttu reglurnar at verið øðrvísi?

Út frá tí, ið nevnt er omanfyri, skulu nøkur viðurskifti her verða drigin fram, sum kunnu tykjast óheppin.

Virðið í vanligum handli, tá rakstrargøgn verða flutt inn og út úr Føroyum
Sum víst er á omanfyri, skal virðið í vanligum handli nýtast, tá rakstrargøgn verða flutt inn og út úr føroyskum skattaumráði. Av fleiri orsökum kann hetta vera óheppið. Eitt er, at virðini kunnu svinga nógv upp og niður. Annað er, at ofta er talan um seramboð. Tað finst tí ongin, ella sera lítil, marknaður fyri hesi rakstrargøgn. Tað er tí trupult at finna ein prís at samanbera við.

Omanfyri nevndu viðurskifti gera reglurnar truplar at fysisita. Partvíst tí at tað er skattavaldið, sum skal sanna, at tann nýtti prísurin ikki er rættur. Hetta kann vera torført og krevur ofta nógv orku, og kann tí elva til nógvur ósemjur millum skatt-skylduga og skattavaldið.

Noreg og Danmørk høvdu nøkurlunda somu reglur galdandi sum í Føroyum. Noreg broytti reglurnar í 1992, meðan Danmark broytti tær í 1995⁶. Í báðum

⁶ Í Noregi finnast hesar reglur í Ligningsloven § 44 B. Í Danmørk er reglurnar fyri sjálvstøðugt vinnurekandi í Kildeskatteloven § 9, meðan reglurnar fyri feløg eru í Selskabsskatteloven §§ 4 A. Talan er um somu reglur í báðum lógnum.

hesum londunum, er høvuðsreglan nú, at virðið um flutningsmundið er upprunaligi söluprísurin lækkaður við maksimalum avskrivningum. Um handilsvirðið er lægri skal tað tó nýtast. Noreg hevur tó eitt sindur smidligari reglur⁷.

Betri hevði verið um nøkurlunda somu reglur vóru galdandi her, sum í Noregi og Danmark. Kanska heldur einfaldari, soleiðis at tað altíð var upprunaligi söluprísurin minus maksimalar avskrivningar eftir føroyskum reglum, ið skuldi nýtast.

Er tað rímligt, at hesi virki kunnu saldoavskriva?

Endamálið við saldoavskrivningum er, at tær skulu virka stimbrandi fyri íløguhugin hjá vinnuni. Vinnan fær tí ein skattakredit fyrstu árin rakstrargøgn kunnu avskrivast, skjótari enn tann veruliga virðisminkingin er. Í síðsta lagi tá rakstrargøgnini verða seld ella tikin úr vinnu verður tann veruliga virðisminkingin gjørd upp.

At geva útlenskum felögum skattakreditt stimbrar neyvan í sama mun íløguhugin í Føroyum. Í hvussu er tá talan er um, at feløgin einans flyta rakstrargøgn til Føroya, sum eru keypt uttanlands. Harafturat kemur, at avskrivningarnar ofta eru so stórar, at skattskylduga inntøkan ofta verður negativ. Hetta er tó bert galdandi, um felagið rekur virksema her í fleiri ár. Um oljuvinnan verður meira støðug her, kann hetta væntast at gerast høvuðsreglan.

Rættari hevði tí verið um slík feløg nýttu roknskaparligu avskrivningarnar. Hvørjar skulu so vítt møguligt spegla veruliga avskrivningarnar⁸.

Negativa saldoin verður flutt fram til árið eftir, hóast virksema heldur uppat í Føroyum.

Verandi reglur gera, at felagið verður skattskyldugt, eitt ár eftir at virksema heldur uppat, um so er, at tað hevur negativa saldo at framføra. Hetta hevur við sær, at evt. skattur verður útsettur eitt ár. Eisini viðførir hetta óneyðuga umsiting fyri bæði myndugleikar og felagið.

⁷ Jbr. td. norska blaðið Skatterett, 3/93. Flyting av driftsmidler over landegrensene. Noen kommentar til den nye § 44 B. Kjell-Egil Førsumd.

⁸ Í Danmark kunnu hesi feløgin saldoavskriva. Í Noregi kunnu hesi feløgin avskriva linjurætt.

Ruddiligari hevði verið, um ein endalig uppgerð fór fram, tá skattskyldan endaði. Tvs. at evt. negativ saldo ikki kundi flytast fram, í teimum førum tá skattskyldan helt uppat. Hetta kundi verið gjørt sum eitt ískoyti til § 5 í Avskrivngarlógini.

Niðurstøða

Útlendsk feløg í oljuvinnuni, ið bert eru skattskyldug eftir KSL, skulu nýta reglurnar í AVL, tá tey gera skattskyldugu inntøkuna upp. Av tí at virksemd oftast byrjar og endar í sama ári, er tað oftast onki at avskriva.

Tá felagið flytir rakstrargøgn inn og út úr Føroyum, skal virðið í vanligum handli nýtast um flutningsmundið. Hetta kann svinga nógv upp og niður og kann vera torført at eftirkanna. Ístaðin átti eitt meira objektivt virði at verið nýtt, t.d. upprunaligi söluprísurin minus maksimalar avskrivngar eftir føroysku reglunum.

At hesi feløgini kunnu saldoavskriva kemur at føra við sær, at skattskylduga inntøkan eftir KSL ofta verður negativ. Ístaðin fyri saldoavskrivngina átti at verið umhugsað, at sett í gildi linjurættar avskrivngar, t.d. eftir roknskaparlógini.